

Merja Lättilä

EIKÖ SUOMI OLEKAAN SAARI?

Erilaiset muistelmät

Eikö Suomi olekaan saari?

Merja Lättilä

**EIKÖ SUOMI OLEKAAN SAARI?
Erilaiset muistelmat**

© 2014 Merja Lättilä

Sisus ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-286-274-7

Sisällysluettelo

MATKUSTAMISESTA	9
1. KUIVATUSTA JA KASTELUA	13
Inkojen kastelujärjestelmät, Lijiangin kanavat, Madeiran levadat	
2. PAPERINUKKIEN UUDET VAATTEET	20
3. PATSASTELUA	25
Vigelandin patsaspuisto, „Suurmiehiä“, Vapahtaja-patsas	
4. MUSIIKKIA, MAESTRO!	29
Ooperataloja, Musiikkia Italiassa	
5. TANSSIN TAIKAA	34
Tangoa argentiinalaisittain, Dervissien „sema“	
6. KURKUN KOSTUKETTA	40
Kokemuksia väkeivistä, Alkoholittomia juomia	
7. VESILLÄ	45
Järvellä, Puuveneellä, Postilaiva	
8. KALASTUSTA	53
Onkimassa, Kyseenalaista	
9. KAIKEN MAAILMAN PUITA	58
Punapuumetsä, Tulimaan pyökki, Chilen metsiä, Eukalyptuksia ja saniaispuita, Baobabit	
10. TULIAISIA JA MATKAMUISTOJA	64
Kevyttä, Tuliaisia, Postikortteja	

11. IKUISIA MYSTEEREITÄ	68
Gizan pyramidit, Riippuvat arkut	
12. HYVÄÄ RUOKAHALUA	73
Pois ennakkoluulot!, Liekehtivät kyljykset, Lihaa ja kalaa, Pastaa, Kiinalainen juttu, Lentokoneessa	
13. TIPPUKIVILUOLIA JA KUUMIA LÄHTEITÄ	80
Rikintuoksua	
14. JO VANHAT ROOMALAISET	85
Hadrianuksen huvila, Vesihuoltoa, Amfiteattereita	
15. RISTEILYILLÄ	100
Länsi-Afrikan risteily, Miniristeily Titicacalla, Punaisenmeren risteily, Antarktiksien risteily, Jangtsella	
16. TOUKASTA TÄKIKSI	109
Muranon lasi, Cloisonné, Toukasta täkiksi, A-nelosia	
17. VAUHDIKASTA MENOA	114
Rikshoja ja takseja, Fanny, Bussillakin pääsee	
18. KISKOJA JA KAAPELEITA	119
Köysiratoja, Kiskoilla	
19. VIHOLLISTA VASTAAN	125
Kaupunginmuureja, Punaiset linnoitukset, „Tyytyväinen kotka“, Sigiriya	
20. VIIMEINEN LEPOSIJA	132
Etruskit, Nähtävyyksiä, Luonnontilassa, Hauta kalliossa ja pihossa, Naxi-haudat, Vartijoina terrakottasotilaat, Faaraoiden hautoja, Ho Chi Minhin mausoleumi	

21. KALLIOON HAKATTU	144
Petra, Sumelan luostari, Matera - kallioon hakattu kaupunki	
22. YRITTÄJÄN ARKEA	150
Aasian ahkerat, Kenkien kiillotusta ja korjausta	
23. PYHÄ, PYHÄ, PYHÄ	156
Karnakin temppeli, Etelä-Amerikassa, Tapu, tapu, tapu, Moskeijoita, Buddhien luolatemppeli	
24. MAAN UUMENISSA	164
Kaivossa, Suolaa, Marmoria, Katakombeja	
25. VILLIELÄIMIÄ	171
Tansanian safarit, Merileguaaneja Galapagosilla, Frakkipukuiset pingviinit Antarktiksella, Virheitä	
26. KIVENHAKKAAJIEN MESTARIT	187
27. IHMISEN KOKOISIA TARINOITA	192
Kohteliaisuutta, Palkkaa ja näkkileipää, Poliisiasemalla, Puhdistusta, Suomi-tietoutta, Eikö Suomi olekaan saari?, Mitä saamelaisille kuuluu?	
28. SILTOJA	201
Siltoja Italiassa, Riippusiltoja	
29. LOPUKSI	206
30. TEKSTISSÄ MAINITTUJA MATKAKOhteITA AJANKOHTINEEN	208
31. KARTAT	210

MATKUSTAMISESTA

Antarktiksien risteilyllä pöytäseurueessamme on 65-vuotias itävaltalaismies, jonka tavoitteena on matkustamalla bongata 150 maata ennen 70-vuotissynttäreitä. Joulukuussa 2009 koossa oli 123 maata. Mahdollisuudet saavuttaa tavoite ovat aika hyvät, sillä hän viettää avovaimoineen matkustellen vuosittain neljä viisi kuukautta. Minulle maita on kertynyt seitsemisen kymmentä, vaikka lukumäärän kasvattaminen ei ole ollut mikään itsetarkoitus eikä tavoite.

Olen aina matkustanut mielelläni ja saanutkin matkustaa – nuorempana pääasiassa työn puitteissa, vanhempana myös lomaillen. Työmatkoilla näin lukemattomia lentokenttiä, hotelleita, kokoushuoneita, en niinkään turistikohteita, museoita tai muita nähtävyyksiä. Se oli sitä aikaa 70- ja 80-luvuilla, kun lentoliput olivat vielä kauniisti käsinkirjoitettuja ja saattoivat pidemmällä matkalla olla toista metriä pitkiä, kun yhtä matkaa varten kirjoitetut liput niitattiin yhteen. Oli jotenkin ”hienoa” antaa sellainen lippu lentokentän tiskillä. Nykyiset e-liput ovat tylsiä tietokoneprinttejä, vaikkakin käteviä käytössä. Työmatkat suuntautuivat pääosin Eurooppaan. Työpaikkojen muututtua ne suuntautuivat myös Aasiaan; matkoja oli harvemmin ja niiden luonne muuttui oleellisesti, kun myyntitykistä ja kauppaopettajasta tuli valtion virkamies.

Keihäsmatkat oli ensimmäinen suuri suomalainen matkanjärjestäjä, joka aloitti Suomesta varsinaisen seuramatkabuumien Espanjaan 1960-luvulla. Toimiston perustaja Kalevi Keihänen muistutti, ei ainoastaan ulkomuodoltaan vaan myös käytökseltään, suuresti tanskalaista kollegaansa Simon Spiesiä, tosin sillä erotuksella, että hänellä ei ollut ympärillään yhtä suurta kauniiden nuorten naisten haaremia. Keihäsmatkoja ei enää

ole sen mentyä konkurssiin 1974 ja loppui Spiesinkin tarina 2004, kun se fuusioitiin toiseen suureen tanskalaiseen eli Tjäreborgiin.

Matkanjärjestäjien määrä ja matkakohteiden kirjo ovat sittemmin monipuolistuneet, erikoistuneet ja kasvaneet. Kaikki tämä on vaikuttanut myös omaan matkailuuni; perinteiset seuramatkat ovat muuttuneet pääasiassa itse suunnitelluiksi, pidemmiksi kiertomatkoiksi. Lomailu ja matkailu ovat saaneet uuden sisällön, jossa aurinko ja hinta eivät enää ole ne kaikkein tärkeimmät ja ratkaisevimmat tekijät.

Vaikka matkakohteet ovat olleet mielenkiintoisia, niin on aika harvoja paikkoja, joihin menisin uudestaan. Ei siksi, että ne eivät olisi olleet mielenkiintoisia, vaan siksi, että maailmassa riittää niin paljon uutta nähtävää ja koettavaa. Opasajaltani muistan yhden tanskalaisen pariskunnan, joka tuli vuodesta toiseen, uudestaan ja uudestaan samaan hotelliin siksi, että oleminen siellä oli niin helppoa, kun tiesi paikat ja tunsit hotellin ihmiset – ei tarvinnut pelätä mitään uutta. Tämäkin voi olla yksi matkustamisen ja kohteen valinnan peruste.

Enää en mielelläni matkustaisi yksin, niin kuin tein nuorempana, sillä matkaa on mukava suunnitella yhdessä toisen kanssa ja siten myös vaihtaa kokemuksia niin matkan aikana kuin sen jälkeenkin. Sitä paitsi se on turvallisempaa. Matkustan mieheni Riston kanssa. Joskus mukana on myös ystäviämme, joiden kanssa matkasta tulee entistäkin mielenkiintoisempi ja antoisampi.

Ensimmäisen ulkomaanmatkan tein 10-vuotiaana 1950-luvun puolivälissä vanhempieni ja sisarusteni kanssa, ja se suuntautui Ruotsiin ja Norjaan. Matkustaminen oli vaatimatonta ja yövyimme lähinnä leirintäalueilla ja söimme itse valmistettua ruokaa. Matkasta jäi kuitenkin mukavia muistoja – niin kuin se, että Norjassa leikimme kesäkuussa lumisotaa.

Kävin Vaasan Yhteiskoulua, jossa saksa oli ensimmäinen vieras kieli. Siten oli luonnollista, että kouluajan matkailu suuntautui Saksaan. Ensimmäisen kerran olin vaihto-oppilaana ja toisen kerran töissä sairaalassa. Jostain syystä muistan hyvin, että Saksan markka oli silloin noin 67 Suomen penniä. Palkkarahoja jäi säästöön ja niillä ostin Suomessa

silloin niin ajankohtaisen Lepakko-tuolin. Ei mennyt montaa vuotta, kun vaihtokurssit kääntyivät toisin päin ja myös pysyivät sellaisina.

Rotarien nuoriso-ohjelman kautta pääsin yhtenä kesänä Englantiin. Tältä matkalta jäi erityisesti mieleeni Lontoon avuliaat poliisit ja Salisburyin lähistöllä mystiset esihistorialliset Stonehenge–kivipaadet.

Opiskeluaikana, 70-luvun alussa työskentelin kaksi kesää Tjäreborgin retkioppaana Gardajärvellä Italiassa. Vaikka kävin viikoittain Venetsiassa, ei viisi tuntia perillä antanut mahdollisuuksia tutustua kaupunkiin syvällisemmin ja kaupungista jäi vain pintapuolinen kuva – tosin hyvin positiivinen sellainen. Vasta vuosia myöhemmin vietin siellä turistina useita päiviä, jona aikana pääsin tutustumaan paremmin itse kaupunkiin ja sen saariin kuten Muranoon ja Buranoon. Opasaikana syntyi kestävä rakkaus Italiaan. Tätä rakkautta vahvisti ja syvensi myöhemmin, sittemmin jo työaikana sapattivapaalla toteutettu, vuoden opiskelu Firenzen yliopistossa, jona aikana tutustuin paremmin italialaisiin, Italiaan ja italialaiseen elämäntapaan.

Muille kuin seuramatkoille suunnittelemme matkaohjelman ja teemme tarvittavat varaukset etukäteen. Yleensä matkamme on toteutunut alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti. Poikkeuksen teki kuitenkin maailmanympärimatkamme 2001–2002, kun matkasuunnitelmaan tuli muutoksia vuoden 2001 New Yorkin syyskuun 11. tapahtumien johdosta. Väristyksiä ennen matkan alkua aiheuttivat myös useissa maissa sattuneet onnettomuudet. Mieleen nousi ajatus, että olimmekohan me pahan ilman lintuja: Argentiinassa vallitsi talouskriisin johdosta poikkeustila ja siellä järjestettiin mielenosoituksia (meilläkin pahimman varalle oli suunnitelma B), Brasiliassa Rion alueella oli ollut kaatosateita ihmisuhreineen, Sydneyssä pensaspalo oli kestänyt jo toista viikkoa – jopa 600 kilometrin pituisena ja Limassa ilotulitusraketeista oli syttynyt tavaratalopalo, jossa kuoli yli 200 ihmistä. Tosiasiassa Argentiinan talouskriisi kääntyi meidän eduksemme peson kurssin heikennyttyä dollariin nähden, eikä muista ongelmista ollut juuri tietoaakaan, kun saavuimme paikalle. Historialliseksi matkan teki myös se, että lähdimme markkasuomesta ja palasimme

eurosuomeen. Tästä niin kuin monesta muustakin matkasta olen kirjoittanut matkapäiväkirjan, joita tulen siteeraamaan jatkossa.

Työnjako matka-asioissa Riston ja minun kesken on se, että pääasiassa Risto tutustuu etukäteen historiaan ja nähtävyyksiin, kun minä taas opettelen kieltä. Monesti olemme ottaneet taksin useammaksi tunniksi ja tutustuneet alueeseen kuskin eli ”tosi paikallisen oppaan” seurassa. Aina ei selostuksesta ole ymmärretty kaikkea, mutta se ei ole haitannut. Jotkut taksiretket ovat olleet onnistuneita, jotkut taas vähemmän onnistuneita. Joskus koko retki menee niin pieleen kuin vain pieleen voi mennä. Huumorilla on nekin kuitattu.

Nöyryys on hyvä matkatoveri. Ja tästä tuli mieleen seuraava tositarina. Kerran 50-luvun alussa isäni tullessa mökille hän otti kyytiin liftarin, joka osoittautui ulospäin suuntautuvaksi jenkkipojaksi. Isä ajatteli että tässäpä kävi hyvä tuuri ja hän voisi hieman harjoittaa englannin kieltä. Poikaa ei kuitenkaan kiinnostanut keskustelu. Hänestä oli mukavampaa tehdä vaikutus tien varrella näkyviin ihmisiin: hän roikkui ikkunasta, heilutti käsiään ja huuteli heille kaikenlaista kovaan ääneen. Isälle hän manasi Suomen sorateitä ja maan kehittymättömyyttä sekä kehui suureen ääneen, miten ”Valloissa kaikki on suurta ja kaunista”. Tultiin sitten Lammin kauniin vanhan kirkon kohdalle, jolloin isäni sanoi tyynesti: ”Kuules poika. Kun katsot vasemmalle, niin näet siinä kirkon, joka on rakennettu ennen kuin Amerikka on löydetty.” Tämä hiljensi pojan, joka kohta pääsikin kyydistä ihmettelemään Suomen hiljaista maaseutua ja odottamaan jatkokyytiä. Isä itse oli tullut melkein perille.

1. KUIVATUSTA JA KASTELUA

”Tahdotko sinä, Eino Samuli Rahikainen ottaa puolisosiksi Elna Inkeri Järveläisen ...?”. Molemmat vastasivat vuorollaan tähän kysymykseen myöntävästi ja niin sai Rahikaisen perhe alkunsa Talvisodan aikana, uuden vuoden aattona 1939. Äidillä oli tilaisuudessa yllään harmaa Lotta-puku ja morsiuskimpussa tuoksuvia valkoisia tasetteja, jalassa monot. Isällä oli päällään harmaa sotilasasu. Hääateria nautittiin ilmahälytysten välillä ravintola Klaus Kurjessa. Tästä noin vuoden kuluttua syntyi Seija, siitä parin vuoden kuluttua Pekka ja siitä taas parin vuoden kuluttua minä, Merja. Olin yksi niistä lähes 13 000 lapsesta, jotka syntyivät syyskuussa 1945.

Minun tarinani alkaa Lauttasaaresta, joka 40-luvun lopulla oli lähes maaseutua. Kovin montaa muistikuvaa minulla ei siltä ajalta ole, yksi kuitenkin, sillä siitä minulla on vieläkin poskessa jälki. Kaikki talon pihalta löytyneet lasinpalat kerättiin tiettyyn kohtaan, ulkoportaikon viereen. Meillä lapsilla oli tapana hyppiä portailta ja kilpailla, kuka uskalsi hypätä korkeimmalta. Minä olin ylimmällä tasanteella, kun joku avasi ulkooven sisältäpäin vauhdilla ja hups – se osui minuun ja lensin portailta alas suoraan lasikasaan. Verta tuli poskesta kauheasti, ja minut vietiin pirssillä Punaisen Ristin ensiapuasemalle, jossa haavaan puhdistettiin ja siihen ommeltiin muutamia tikkejä.

50-luvun alussa muutimme Ruskeasuolle Tilkanmäelle. Uusiin taloihin muutti paljon lapsiperheitä. Siellä leikittiin pihoilla, kallioilla ja metsissä. Kymmenen tikkua, piilosilla, valokuvaaja olivat kaikille yhteisiä leikkejä. Me tytöt leikimme käpylehmillä ja nukeilla ja hypittiin ruutua ja narua. Ihan valtavan hieno oli Amerikasta saatu kuminen pissaava nukke, puhumattakaan siitä nukesta, jonka silmät menivät kiinni ja auki ja jonka tukkaa saattoi kammata.

Vanhempani ovat selvästi olleet uudisraivaajien sukua – niin on rakennettu metsien keskelle kivikkoihin ja pusikkoihin mökit ja vedetty tiet. Kiviä on väännetty kaikilla mökeillä, ennen ja vielä nykyisinkin. Muistan, miten äitini kaivoi Lammilla kolukkoiseen maahan ojia – väänsi kiviä ja katkoi puiden juuria, lapiota multaa ja savea saadakseen mökkien kuivaksi ja ajokuntoiseksi. Liekö tämä perinnöllistä, sillä minulla on vähän sama vika. Olen aina tehnyt puroja, kun lumet sulaa ja routa hellittää, ja nyt eläkkeellä yritän muuttaa vanhan kivisen kuusikonpohjan puutarhaksi. Nykyisinkin kulkusuunta muuttuu helposti tai askel ainakin hidastuu, kun alan milloin saappaalla milloin taas tikulla tai jopa lapiolla kaivaen yhdistää epämääräisiä vesinoroja suuremmiksi puroiksi. Mutta kuivatusinnollakin on ollut rajansa: Vaasassa en pahan ihottuman vuoksi voinut osallistua uima-halliopetukseen. Taisin olla viidennellä luokalla, kun kerran kevään tullen voimistelunopettajani halusi minut, muiden mennessä uimaan, kaivamaan puroja kaupungin kentälle, jotta käyttämämme kenttä olisi kuivunut ja olisimme nopeammin päässeet ulkokentälle urheilemaan. Huolimatta ”rakkaudesta” puroihin, kieltäydyin kunniaista, jonka johdosta jouduin rehtorin puhutteluun. Mitään rangaistusta ei siitä seurannut.

Puroja ja ojia voi siis tehdä helposti ja ilman suurta tiedettä. Veden ohjaaminen hyötykäyttöön on jo huomattavasti vaativampaa. Vanhimmissa kastelujärjestelmistä on merkkejä 6 000 vuoden takaa Mesopotamiassa. Aina ei kastelujärjestelmiä turistinähtävyyksiksi miellä, mutta usein ne ovat sitäkin.

Inkojen kastelujärjestelmät

Yksi Etelä-Amerikan tunnetuimmista, vaikutusvaltaisimmista ja merkittävimmistä kansoista on ollut inkat, lähtöisin nykyisestä Perusta. Pienestä klaanista kasvoi vahva ja voittoisa kansa, joka levittäytyi yli Andien ja oli 1400-luvulla jo nykyisessä Boliviassa, Chilessä ja Argentiinassa. He kokivat surullisen lopun kultaa hamuavien espanjalaisen konkistadori

Francisco Pizarron johtamissa verisissä yhteenotoissa pääasiassa 1520 ja -30-luvuilla. Kulta-aarteet joutuivat espanjalaisille, mutta inkojen perintönä jälkipolville jäi uskomattoman upeat, monipuolisen rakennustaidon näytteet; tämä näkyy rakennuksissa, teissä, silloissa, pengerretyissä viljelyksissä ja kastelujärjestelmissä. Juuri näiden taitojen ansiosta toimivan hallintokulttuurin lisäksi inkavaltakunta pystyi aikoinaan laajentumaan.

Yksi todiste niin rakennustaidosta kuin kastelujärjestelmästä on Machu Picchu. Kaupunki ei ole kovin suuri, mutta koska se sijaitsee rinteellä, täytyy sitä kokonaiskuvan saamiseksi tarkastella joko ylhäältä tai alhaalta käsin. Näin näkee myös erinomaisesti suunnitellun ja toimivan vesijärjestelmään. Vaikka alhaalla laaksossa virtaa vuolas Urubamba-joki, niin kaupunkiin vesi saatiin ylhäältä läheisiltä, osittain lumihuippuisilta vuorilta. Se johdettiin suuresta pääkanavasta pienempiin kanaviin ympäri kaupunkia, myös pengerviljelyksille, joilla varmistettiin ravinnon saanti keskellä trooppista metsää kaupungin tuhannelle asukkaalle. Vettä ei käytetty ainoastaan hyötytarkoituksiin ja uskonnollisiin ja pyhiin menoihin. Sitä käytettiin myös monissa, kauniissa suihkulähteissä. Vesi tuli ja vesi myös meni; tässä lähes kahden ja puolen kilometrin korkeudessa olevassa kaupungissa oli myös toimiva jätevesijärjestelmä, jonka avulla alue pidettiin puhtaana.

Mainiona esimerkkinä inkojen kastelujärjestelmän toimivuudesta vielä tänäkin päivänä on Andien rinteellä 750 metrin korkeudessa Argentiinan puolella sijaitsevan Mendozan alue, joka sijaitsee puolentoista tunnin lennon päässä Buenos Airesista, ihan maan länsirajalla. Kun lähtee Buenos Airesista, näkyy ensin ruskeavetinen La Plata-joki. Kaupungin suuret puistot ja viheralueet näkyvät lukuisten pilvenpiirtäjien välistä, teollisuusalueiden peltikattomeri vaikuttaa rannattomalta ennen kuin alamme ylittää kuivaa ja karua maaseutua. Se muuttuu vähitellen viherreäksi ”tilkkutäkiksi” kastelukanavista muodostuvine saumakohtineen. Näiden avulla rutikuivasta, täysin lohduttoman näköisestä maasta saadaan muokattua satoisia viljelmiä. Mendoza on yksi Argentiinan viininviljelyksen tärkeimmistä alueista. Tärkein rypäle on punainen malbec-rypäle. Kun ajattelen sitä työtä, minkä viininviljelijät joutuvat tekemään

perustaessaan viinitarhaa, niin ei käy kateeksi. Ihmetellä ja ihaillla täytyy heidän sitkeyttään ja pitkäjännitteisyyttään; ensin poistetaan karusta, kivisestä maasta pensaat ja rikkakasvit sitkeine juurineen, sitten rakennetaan kastelukanavat, jonka jälkeen istutetaan taimet ja hoidetaan niitä vuosia ennen kuin ne alkavat tuottaa satoa. Tämä kaikki tietysti pätee muihinkin viljeltäviin tuotteisiin – hedelmiin ja vihanneksiin.

”Mendozan alue sijaitsee keskellä kuivaa erämaata, joka on saatu kastelukanavien avulla vihreäksi ja vehmaaksi. Aukkaita kaupungissa on 250 000, ympäröivällä maaseudulla vielä 600 000 lisää. Alue on tunnettu viininviljelyksistään sekä hedelmä- että vihannestarhoistaan. Kaupungin jalkakäytäviä reunustavat puuistutukset; toista näin vihreää kaupunkia on vaikea löytää. Kadunpinnan alapuolella Andeilta tuleva vesi virtaa jopa toista metriä syvässä avokanavissa. Inkat loivat perustuksen ja rakensivat kastelukanavia, joiden avulla kuivassa mutta ravinteikkaassa maassa saatiin kasvatettua tarpeelliset elintarvikkeet. Andien vesi oli kirkasta ja kylmää ja siksi se kelpasi myös juomavedeksi.

Paitsi että auringonpaisteelta suojaavia puita on paljon, niin on myös puistoja ja puistikoita. Kaupungin kartasta näkee, miten symmetrisesti vesikanavat ja pääpuistikot sijaitsevat, yksi on keskellä ja yksi jokaisessa pääilmansuunnassa. Ne ovat hyviä reimareita kaupungilla suunniteltaessa. Suurin puisto on kaupungin ulkopuolella. Se on lähes 400 hehtaarin kokoinen San Martinin mukaan nimetty, joka sekin pysyy vihreänä keinokastelun avulla. Sinne on tuotu noin 400 puulajia eri puolilta maailmaa.”

Lijiingin kanavat

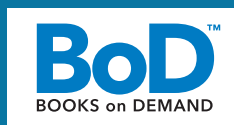
Vastaavanlaisia avokanavia näimme 1200-luvulla perustetussa Lijiingin kaupungissa Lounais-Kiinassa, Yunnanin maakunnassa, jonka rajanaapureina ovat Vietnam, Myanmar ja Tiibet. Kaupunki on hyvän sijaintinsa vuoksi ollut tärkeä kauppapaikka, joka on tuonut alueelle vuosisatojen kuluessa runsaasti vaurautta. Nykyisin siellä on noin 300 000 asukasta.

Elämältä maistuvia muistumia ja unohtumattomia matkoja seitsemältä vuosikymmeneltä. Omasta elämästä, tutuista ja läheisistä, kaukaisista ja tuntemattomista kohteista – Antarktikselta Amerikkaan, Kiinasta Kiovaan. Junalla, autolla, lentäen. Korkeilla vuorilla ja syvissä laaksoissa, maan uumenissa ja maan päällä. Kulttuurihistoriaa, ruokia, juomia ja musiikkielämyksiä. Rikasta elämää. Nojatuolimatka maailman ympäri.

ISBN: 978-952-286-274-7

www.bod.fi